

yeni bir iktisadi nato: ENERJİ AJANSI

FRANSA, NORVEÇ/ FİNLANDIYA VE YUNANİSTAN'IN KATILMAYI REDDETTİĞİ AJANSA TÜRKİYE, ECEVİT HÜKÜMETİNİN İSTİFASINDAN HEMEN SONRA GİRDİ.

Türkiye'nin Enerji Ajansı girmesine dayanak olan bir Dışişleri Bakanlığı belgesinde Uluslararası Enerji Ajansı'nın «yeni İktisadi NATO» olduğu açıkça yazılmakta ve bu yeni Örgütün kuruluşunun «Dünyanın bütün eşliğine geldiği ve hatta girdiği büyük krize karşı barışçı ve tedafii Ur savaş açmak» olduğu belirtilmektedir.

«Gizli» syı iğinde Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma örgütü (OECD) çerçevesinde kurulan ve Türkiye'nin de katıldığı kuruluşların Enerji Ajansı'nın tartışması, yurt dışında ve içinde devam etmektedir. Yurt dışında gerek Ortakpazar'da ve gerek İngiltere'de Örgütün kurulmasıyla ilgili çeşitli eleştiriler yapılmaktadır. Ortakpazar'da, Avrupa Komisyonunun böyle bir örgüte ancak bütün üyelerin katılımıyla girilebileceği konusunda bir karar olduğu ileri sürülerek Fransa'nın örgütlenmeyi nedeniyle diğer Ortakpazar ülkelerinin örgüte girmelerinin Avrupa Topuluğu içinde sorunlar yaratacağı belirtilmektedir. İngiltere'de ise bu örgüte girmekle İngiltere'nin e-

ğilimlerini biraz daha fedakârlık yapması tenkit konusu olmaktadır.

Girişim nedeni

Türkiye'nin yeni kurulan örgüte neden girmiş olduğu da Dışişleri Bakanlığı'nın bir belgesinde açıklıkla belirtilmektedir. Dışişleri Bakanlığının örgüte katılmayı uygun bulmayan diğer Bakanlık kuruluşlarının ikna etmek için hazırlanmış olduğu belgede Dışişleri Bakanlığı, OECD nezdindeki büyükelçiden alınan bilgilere dayanarak Türkiye'nin yeni iktisadi NATO'ya katılmasının gerekçesini ortaya koymaktadır.

«Gizli» ve «çok lüdi» Hattı geçen taşıyan belge, Dışişleri Bakanlığının daha önce ileri sürmüş olduğu «teknolojik avantajlar», «yabancı sermaye olanakları» ve «Batılıların enerji alanındaki işbirliğinden yararlanma» tezlerine dayandırılan ikna çabalarının sonuç vermemesi üzerine kaleme alınmıştır. Dışişleri, bu tezlerin, 1 Kasım 1974 tarihinde Dışişleri Bakanlığında yapılan bir toplantıda diğer Bakanlık temsilcilerinin tümü tarafından reddedilmesi üzerine, OECD nezdindeki büyükelçiliğin görüşlerini esas alarak söz konusu belgeyi hazırlamıştır.

Dışişleri Bakanlığının hazırlanmış olduğu belgede yukarıdaki gelişmeler özetlendikten sonra «OECD'deki ABD Delegasyonu

ile yapılan temaslarda da. Uluslararası Enerji Ajansına girilmediği takdirde Batılıların enerji alanındaki işbirliğinden yararlanamayacağı hususunun, son Brüksel toplantısında 121er dışında toplantıya katılanlara ve dışarda kalmaya temayül edenlere bizzat Enerji Koordinasyon Grubu Başkanı Davignon tarafından açıkça söylendiği» kaydedilmektedir. Belge, Ajans Anlaşması maddelerinin de bu hususu öngördüğünü bildirmekte ve anlaşmanın hangi maddelerine dayanarak, örgüte girmeyenlerin bu işbirliğinden yoksun edilebileceğini açıklamaktadır.

ABD'nin dünya liderliği

Dışişleri Bakanlığının dışişleri belgesi örgütün kuruluşuna neden olan gelişmeleri şöyle değerlendirmektedir: «Tarihinden bakanlık iki yıl önce Amerika'nın dünya liderliğini yürütebilmek için siyasi bir idare merkezine ve mekanizmasına ihtiyaç duyduğu belirtilmiştir. O romanlar siyasi irade için çok üyeli çevreler yerine daha sınırlı sayıda üyesi olacak kuruluşlar akit geliyordu. Bu bakımdan Kuzey Amerika, AET ve Japonya gibi bir üçlüyü ihtiyacı edecek yeni bir mekanizma üzerinde çetin ve yoğun tartışmalar yapılmıştır. Petrol fiyatları, enflasyon, işsizlik, petrol parası gibi evrensel sorunlar karşısında, özellikle Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Altıncı özel Toplantısından edinilen görüşlerden sonra böyle bir mekanizmaya duyulan ihtiyaç kendisini ön sorun olarak göstermeye başlamıştır. Dikkatleri üzerinde toplanan OECD çevreleri, Amerikan liderliğince, üye sayısı çokluğu ve karar alma güçlüğü dolayısıyla ağır ve yetersiz görüldü. OECD de ağırlıklı oylamaya dayalı, sınırlı iştiraki bir yönetim grubu kurulması yolundaki, 1973 yılında beliren tasavvur bu ihtiyaca çare aramaktaydı. Türkiye ve diğer bazı üyelerin muhalefetiyle söz konusu gayret gerçekleşme sahasına intikal edemedi. Hali hazırda, ABD, Almanya ve Japonya çizgisi OECD içinde adeta iktisadi bir NATO ortaya çıkarmaktadır.»

Dışişlerinin Belgesi, «OECD bünyesinde kurulan yeni iktisadi NATO'nun da hedefi tedafii ve barışçı bir yaklaşımla petrol fiyatlarını indirmek veya uzun vadeli perspektif boyunca müstakil tutmaktır» dedikten sonra şöyle devam etmektedir:

«Yukarıdaki izahattan, ABD - Almanya - Japonya çizgisinin

«Çok uluslu şirketler milletlerarası fiilüde, özellikle OECD'de ve mümkün olursa kalkınma yolundaki ülkelerde ayrıcalıklı ve teminatlı statülere kavuşturulmalıdır.»

Dışişleri Bakanlığınca Enerji Ajansı için hazırlanan rapordan bazı bölümleri aktarıyoruz.

«OECD bünyesinde kurulan yeni iktisadi NATO'nun da hedefi tedafii ve barışçı bir yaklaşımla petrol fiyatlarını indirmek veya uzun vadeli perspektif boyunca müstakil tutmaktır. Benimsenen strateji aşağıda belirtildiği gibidir:

i) Perspektif boyunca petrol tüketimini mümkün olduğu kadar sınırlı tutmak;

ii) Petrol üretimini, yem kaynaklar bulmak ve eskilerini geliştirmek yoluyla artırmak;

iii) Batılıların petrol tüketim ve üretiminde belirlenen ülkeleri gerçekleştirmek için ellerindeki tek imkân teknolojik güçtür. Bütün ümitler bu silâha dayanmaktadır.

iv) Bu silâh bugün hükümetlerin elinde değil, çok uluslu şirketlerin elindedir.

v) Bununla birlikte çok uluslu şirketler milletlerarası hukukta, özellikle OECD'de ve mümkün olursa kalkınma yolundaki ülkelerde ayrıcalıklı ve teminatlı

statülere kavuşturulmalıdır. Bilhassa son petrol krizinde bu şirketler OPEC ülkeleri karşısında zayıf kaldıklarından bugün buna her zamankinden fazla ihtiyaç vardır.»

«Bu kuruluşun, katılmayanlara elindeki başlıca silâhı, teknolojiyi aktarmayacağı da kabul edilebilir. Bu bakımdan hele teokratik imkânları da göz önünde tutulduğunda, Türkiye'nin Uyelikle sağlayacağı varan Uyelik olmadığı takdirde sağlayamayacağı söylenebilir. Filvaki, belli askeri teknolojileri de NATO'ya girdikten sonra ortak çabalarla sağlanmış bulunmaktayız. Bu yeni iktisadi savunma sisteminin Us ve tesisi de Türkiye'deki yabancı petrol şirketleri olacaktır. Türkiye'de petrol tüketiminin kontrol edilebilmesi, stoklan, fevkalâde haller, yeni ve konvansiyonel kaynakların geliştirilmesi için «dirgent» hükümetler ve çok uluslu şirketlerle sıkı bir işbirliği sistemine girmek sorun- da kalmacaktır.»

dünyanın bugün eşliğine geldiği ve hatta girdiği büyük krize karşı barışçı ve tedafii bir savaş açmak zorunluluğunu hissettirmekte olduğu görülmektedir. Bunun kadroları tespit edilmiştir. Mekanizmasının kuruluş ve işleyişi üzerinde bir yıllık çetin çalışmalarından sonra anlaşmaya varılmıştır. Kullanılacak silâh ve strateji seçilmiştir.»

Belge, Batılılar açısından «Türkiye, bu organa katılmasında yarar gören ülkeler arasında değildir» demektedir. Ancak aynı belge, «Türkiye'den bu tedafii savaş yürütecek organın kurulması engel olmaması istenmektedir» görüşüne yer vermektedir.

Belgede yer alan maddeler, bMn- te küçük bir ülke olarak Türkiye'nin böyle bir kuruluşun doğmasını önleme olanağı mevcut idi. OECD yasalarına göre, OECD çerçevesinde bu tür bir örgütün kurulabilmesi için hiç bir üyenin muhalif kalmaması gerekmektedir. Amerika'nın bas kuayla muhalif frim «v» «in ygg. geçerek oyunu «çekimsen» olarak kullanan Fransa «orunu çözüm- lendikten sonra sıra Türkiye'ye gelmiştir. Türkiye ise muhalefet etmek btr yana, Dışişleri Belgesinde açıklanan gerekçelere dayanarak, bu yeni İktisadi NATO'ya girmeyi tercih etmiştir.

ENERJİ AJANSINDA ÜYELERİN PET. ROL TÜKETİMLERİNE GÖRE AĞIR. LIKLANDIRILAN OY SAYILARI

Belçika	6	Amerika	61
Danimarka	4	Kanada	8
Federal Almanya	11	Japonya	18
İrlanda	3	Avusturya	4
İtalya	9	İspanya	8
Lüksemburg	3	İsviçre	5
Hollanda	6	İsviçre	4
İngiltere	9	Türkiye	4

ENERJİ AJANSI'NIN ÖZEL KOMİTE. LERİ VE BAŞKANLARI

ÖZEL KOMİTELER:	BAŞKANLARI:
Olağanüstü sorunlar	Hollandalı
Petrol piyasası ve şirketlerle ilişkiler	Kanadalı
Uzun vadeli işbirliği	Amerikan
Üreticiler ve diğer tüketicilerle ilişkiler	İngiliz

«Son günlerdeki faşist saldırıları geçen hafta perşembe 11-12'den itibaren özellikle Ankara'da yoğunlaşmıştır. Diğer şehirlerden kurultay için gelen faşistlerin geri gitmedikleri, bunlarla Fen Fakültesi, Akademi, Veteriner ve Ziraat Fakültelelerinde ve Atatürk ve Yıldırım Beyazıt yurtlarında üslenmelerini tesbit edilmiştir. Buralarda toplanan Üklt Ocakları Derneğine ve MHP Gençlik Kollarına bağlı faşistler kurultaydan hemen sonra Ankara'da okullara saldırıya başlamışlardır. Kurultay günü olan 28-29 kabim'dan itibaren faşistler ilkönce Dil v» Tarih Coğrafya Fakültesini lgal etmişler ve okuldaki öğrenciler» sürekli olarak saldırmışlardır. Pazartesi günü bu olaylar devam etmiş ve faşistler on kadar öğrenciyi saldırarak iki tanesini ağır derecede yaralamışlardır. Aynı gün sabah 7.30^» Hacettepe'ye de gelen bu saldırmışlar, orada iki arkadaşımızı dövmüşlerdir. Salı günü Jw faşistler, Fen Fakültesi, Anadolu Eczacıkh ve Turizm ve Ticaret Yüksek Okulunda boykot olduğunu bahane ederek öğrencilere saldırmışlar/ Okulları tnluk Ur seklide lş> gft etmişlerdir. ^Hinini* sırasında iki arkadaşımız faşistler tarafından yaralanmıştır.

Bütün «lavlarda gerek polis teşkilatı, gerekse üniversite idarecileri ikez edildiği halde okullara seyirci kalmışlar. Faşistlerin silahlı olduğu polislere göstermişse de polisler yine de devrim öğrencilerin üstlerini aramışlar ve her* ramnki gibi birşey bulamamışlardır.

Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesinde çıkan olaylardan sonra ADYÖD'e başkan olan polisler gözaltına aldığı 162 kişiden bazıların, aynı binada başka yerlere gelmiş memurlar olduğu, ikisinin MSP'ye bağlı kimseler olduğu, öğrencilerden birinin kavgada bulunmasına imkân olmadı zira iki gözünün de kör olduğu, 162 kişinin serbest bırakılmasından sonra anlaşmıştır. Bu öğrenciler, tutuklu olmalarına rağmen, Mamak 1 nolu tutukevinde sacları kesilmiştir. Serbest bırakılan öğrenciler gözaltını şöyle anlatmışlardır:

•ADYÖD'e baskın yapıldı ve ilk olarak bir grubu götürdüler. Bu grup emniyette iken polis telsizi açıldı ve tınlar duyuluyordu.

— Müdürüm, biz Dil Tarihte-ki solcuları, Sıhhiye'ye doğru sürüyoruz—
— Hayır, Sıhhiye'ye sürmeyin Radyo Evine doğru sürün. (Bir başka müdür)

— Hayır Sıhhiyeye doğru sürülecek. Etibank'ın sokagına sanılan da çıkarın. İzmir Caddesine özellikle Sümer sokağına doğru sürün. ADYÖD'e doğru gitsinler. Birazdan oranın basılacak..

«Aslında bise yapılanlar buyttk bir politik oyunun küçük parçalarıdır. Bir anarşi ortamı yaratarak kamuoyunu tedirgin etmek, böylelikle herkesi bir dikta yönetiminde İstikrar arar hale getirmek İstiyorlar. Faşist cuntta özlencileri uzayıp giden hükümet bunalımı ortamında küçük burjuvaziye İyice tedirgin ederek, dikta eğitimlerini ^TITMİ^* mak ve kendilerine yandaşlar bulmak için çalışıyorlar. Üklt Ocaklarının saldırmaları, gazetelere yayınacak olayların yıkılması için düzenleniyor. Olay çıktıktan sonra yurtsever devrimci («öçlere yükleniyor suçlamalar. Bu arada bir taşla üd kus da vurulmuş oluyor. Hem meafeketta bir anarşi ortamı doğuyor gibi gösterilerek kamuoyu belli yerlere çekiliyor besn do yurttum BdQ* İlk baskı altına alınyor, İyİflr.fiyor. Bizler bu oyunu görüyoruz, bilyoruz. Ancak Userünbe gal-dımlıdı.İ •aman V*WT*THW korumak torunda da kahyorus. Çünkü bizleri kendimizden koruyamaz yok.» başta

SAYIN FAHRİ KORUTÜRK

CUMHURBAŞKANI

ANKARA

TÜRKİYE'DE DEMOKRASININ YERLEŞMESİNİ ÇIKARLARINA AYKIRI BULAN BAZI ÇEVRELERİN BASKI VE ŞİDDET YÖNTEMLERİ ÜNİVERSİTELERİMİZİ İSLEMEZ HALE GETİRMEŞ VE ÖĞRENCİLERİN CAN GÜVENLİĞİNİ ORTADAN KALDIRMIŞ BULUNMAKTADIR.

İKİ GÜN ÖNCE İSTANBUL'DA BÉLİRLİ ÇEVRELERİN SİLAHLI SİVİL KADROLARINCA İSLENMİŞ OLAN CİNAYET BU DURUMUN EN SOMUT ÖRNEĞİDİR.

SİYASİ ÇIKARLARINI BUNALIMLAR YARATARAK SAĞLAMAYA ÇALIŞAN KİŞİ VE ÇEVRELERİN BU TÜR DAVRANIŞLARININ ENGELLENMESİ GEREĞİNE İNANİYORUZ. TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ'NİN^ BU ÇEVRELERİN BASKI VE TERÖR YARATARAK DEMOKRASİYİ GERİLETME ÇABALARINA KARŞI HER GİRİŞİMİN YANINDA OLACAĞINI BİR KERE DAHA BELİRTİRİZ.

SAYGILARIMIZLA.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TEOMAN ÖZTÜRK, BAŞKAN